

Overzicht 2008: Centra voor spermawinning, inseminatie en embryo-transplantatie bij paarden

Enige uitleg vooraf:

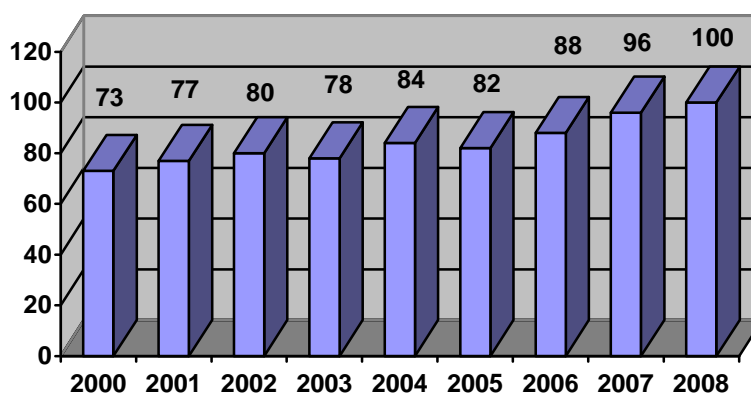
- 1) het winnen, behandelen of bewaren van sperma en embryo's, bestemd voor merries van derden, is uitsluitend toegestaan vanuit daartoe erkende centra;
- 2) de centra die sperma of embryo's winnen die uitsluitend bestemd zijn voor de nationale handel, worden erkend door de Vlaamse overheid;
- 3) het Departement Landbouw en Visserij houdt toezicht op het vervullen van de erkenningsvoorwaarden. De werking van de centra wordt minstens 1 keer per jaar gecontroleerd door een ambtenaar van het departement;
- 4) op een centrum mogen alleen hengsten gebruikt worden die toegelaten zijn tot de voortplanting en waarvan de genetische identiteit is bepaald;
- 5) het centrum kan een erkenning aanvragen en verkrijgen voor een of meer van de volgende activiteiten: winning, inseminatie, embryo-transplantatie.

Activiteit waarvoor de erkenning verleend wordt	Omschrijving	Overheid die de erkenning verleent
Inseminatie	Het insemineren van merries van derden met sperma afkomstig uit een centrum dat erkend is voor de nationale of intracommunautaire handel	Vlaamse overheid
Spermawinning / embryo-transplantatie voor de nationale handel	Het winnen, behandelen, opslaan of verhandelen van sperma voor de nationale handel	Vlaamse overheid
Spermawinning / embryo-transplantatie voor de intracommunautaire handel	Het winnen, behandelen, opslaan, of verhandelen van sperma voor de intracommunautaire handel	De Vlaamse overheid voor de foktechnische aspecten en het FAVV voor de sanitaire aspecten

Evolutie van het aantal erkende centra in de periode 2000 tot 2008

Het aantal centra waarop een of meer van de voormelde activiteiten plaatsvinden, bedraagt 100 in 2008. In vergelijking met de voorgaande jaren is er een lichte, constante stijging.

Figuur. Aantal erkende centra in de jaren 2000 tot 2008

Aantal centra in 2008, per provincie en per activiteit waarvoor de erkenning verleend is.

Per erkend centrum kan meer dan één activiteit uitgevoerd worden. In de onderstaande tabel wordt het aantal centra vermeld per provincie en activiteit.

Tabel. Aantal centra erkend per activiteit en per provincie

-	Antwerpen	Vlaams-Brabant	Limburg	Oost-Vlaanderen	West-Vlaanderen	Aantal per activiteit
Inseminatie	24	13	17	20	17	91
Spermawinning nationale handel	19	11	10	14	8	62
Spermawinning intracommunautaire handel	2	3	5	2	7	19
Embryotransplantatie nationale handel	1	1	0	5	2	9
Embryotransplantatie intracommunautaire handel	1	3	1	0	2	7

Aantal in 2008 gebruikte donorhengsten op de erkende centra volgens ras

Tijdens het dekseizoen 2008 werden 595 verschillende donorhengsten ingezet op de in Vlaanderen erkende voortplantingscentra. Het gaat over vers sperma en diepvriessperma. De donorhengsten zijn niet altijd fysiek aanwezig op het voortplantingscentrum.

De rassen Belgisch Warmbloed Paard, Zangersheide, ... zijn gegroepeerd onder de benaming Rijpaarden. Onder de term rest zijn de volgende rassen gegroepeerd: Lusitanier, Lipizanner, Tinker, Vlaams Paard, Palomino, Peruviaanse Paso.

Tabel. Aantal donorhengsten per ras

Ras	Aantal gebruikte donorhengsten
Rijpaarden	468
Draf	40
Arabische Paarden	29
Quarter Horses	23
Belgisch Trekpaard	10
Fries	9
Haflinger	3
Rest	13
Totaal aantal	595

Aantal donorhengsten aanwezig op de erkende wincentra volgens jaar en provincie

Het aantal donorhengsten, fysiek aanwezig op de erkende centra, blijft stabiel de laatste jaren en bedraagt tussen 260 en 270.

Van deze donoren wordt in de centra sperma gewonnen en vervolgens geïnsemineerd, ingevroren of verzonden. Het is wel mogelijk dat van bepaalde donorhengsten op meerdere centra in Vlaanderen sperma wordt gewonnen.

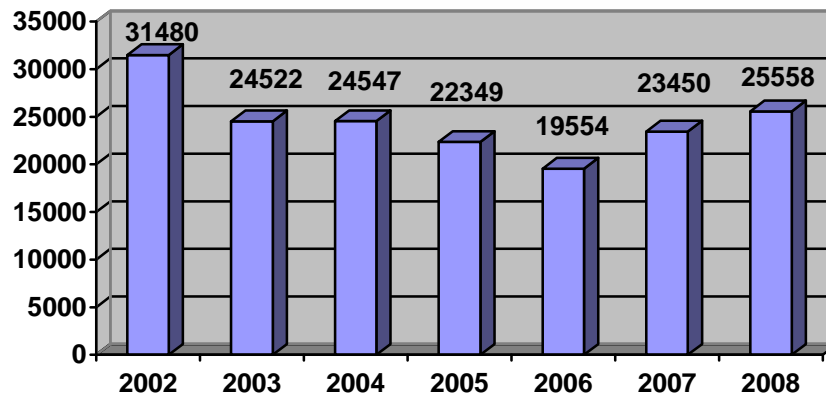
Over de periode 2005 tot 2008 is er voor de provincie Antwerpen een duidelijke daling van het aantal centra (-30%), een lichte daling voor Limburg (-10%), een buitengewone stijging voor Vlaams-Brabant (+200%), een status-quo voor Oost-Vlaanderen en een lichte daling voor West-Vlaanderen (-15%).

Tabel. Aantal aanwezige donorhengsten per jaar en per provincie

Jaar en provincie	2005	2006	2007	2008
Antwerpen	75	68	62	54
Limburg	67	78	55	59
Vlaams-Brabant	23	36	44	64
Oost-Vlaanderen	68	61	71	69
West-Vlaanderen	26	31	34	22
Totaal	259	274	266	268

Aantal dosissen gewonnen sperma

Figuur. Aantal dosissen sperma gewonnen op de erkende centra per jaar in de periode 2002 tot 2008

Van de 25558 in 2008 geproduceerde dosissen werden er 17.000 dosissen effectief gebruikt. Van deze 17.000 dosissen sperma werden 8202 dosissen gebruikt op het centrum zelf en 8798 dosissen werden gebruikt buiten het centrum. Over de laatste 3 jaren is er een lichte stijging van het aantal geproduceerde dosissen.

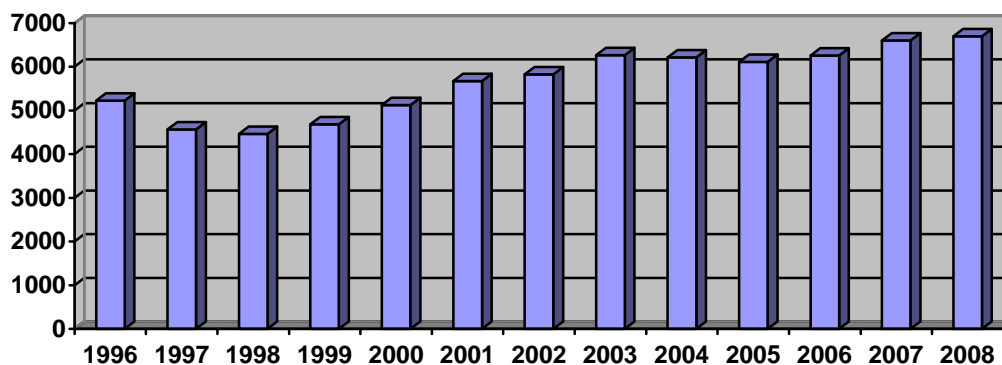
Het gemiddeld aantal dosissen gewonnen sperma per donorhengst bedraagt 95.

Evolutie van het jaarlijks aantal geïnsemineerde merries op de centra met sperma gewonnen op en buiten het centrum in de periode 1996 tot 2008

Van de 6703 inseminaties die in 2008 werden uitgevoerd op de centra zijn er 1182 uitgevoerd in de provincie Antwerpen, 1105 in de provincie Limburg, 800 in de provincie Vlaams-Brabant, 2379 in de provincie Oost-Vlaanderen en 1237 in de provincie West-Vlaanderen. Van deze 6703 geïnsemineerde merries waren er 4757 gekend drachtig.

Het aantal geïnsemineerde merries stijgt lichtjes van jaar tot jaar.

Figuur: Jaarlijks aantal geïnsemineerde merries over de jaren 1996 tot 2008

In 2008 werden 4291 merries geïnsemineerd met sperma gewonnen op het centrum zelf. Van deze 4291 merries waren er 3198 bekend drachtig, of 75%. Dit percentage blijft stabiel de laatste jaren.

Embryotransplantatie seizoen 2008

In het seizoen 2008 hebben 800 donormerries 1261 embryo's geproduceerd waarvan er 1253 ingeplant werden bij draagmoeders en waarvan 948 draagmoeders drachtig waren, of 75%.